

**MÉRŐESZKÖZ A PÁLYAVÁLASZTÁST ÉS
TOVÁBBTANULÁST TÁMOGATÓ SZEMÉLYES
TANULÓI JELLEMZŐK VIZSGÁLATÁHOZ ÉS
ÁGAZATI AJÁNLÁSHOZ**

Felhasználói kézikönyv pedagógusok számára

Tartalom

1. BEVEZETŐ.....	3
2. AZ ESZKÖZ FELÉPÍTÉSE	5
2.A. Az OPM felépítésének elve	5
2.B. A tájékoztatás, adatkezelés felülete – belépés az OPM-be	5
2.C. A kérdőív kitöltési felülete	5
2.D. A mérőeszközben alkalmazott kérdéssor általános jellemzői:	7
2.E. VISSZAJELZÉS.....	7
2.F. A vizsgálati (mérési) kötelezettség teljesítése.....	9

1. BEVEZETŐ

A 2011. évi CXC. törvény 80. § (1a) értelmében: „Az oktatásért felelős miniszter a központi fejlesztésű mérőeszközök alapján személyazonosításra alkalmatlan módon gondoskodik az általános iskola nyolcadik évfolyamán a nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerinti tanulók sikeres pályaválasztást és továbbtanulást megalapozó személyes tanulói kompetenciák kötelező vizsgálatáról. A vizsgálat eredménye visszajelzést ad a tanuló számára azokról a középfokú iskolai továbbtanulási lehetőségekről, amelyek meglévő képességei alapján számára javasolhatók.”

A 2021/2022. tanév rendjéről szóló 20/2021. (VI.8.). EMMI rendelet (a továbbiakban: tanév rendje) 11. § (10) bekezdése szerint: „Az általános iskolai feladatellátásban részt vevő nevelési-oktatási intézmények a nyolcadik évfolyamos tanulók számára - a felnőttoktatásban tanulók kivételével - 2021. szeptember 20. és 2021. október 11. között megszervezik az Nkt. 80. § (1a) bekezdése alapján a pályaválasztást megalapozó kompetenciák vizsgálatát a Hivatal által elkészített - és informatikai rendszerének közvetítésével az iskolák számára elérhetővé tett - digitális mérő- és támogatóeszközökkel, a Hivatal által kiadott eljárásrend alkalmazásával.”

Ez azt jelenti, hogy minden nyolcadik évfolyamos tanuló számára kötelező tanévenként – az oktatásért felelős miniszter által kiadott rendelet alapján a szeptember–októberi időszakban (a 2021/2022-es tanévben 2021. szeptember 20. és október 11. között) – egy anonimitást biztosító (a kitöltés nem kapcsolható személyhez, így a kitöltő személye nem azonosítható) tanácsadó vizsgálat (mérés), amely továbbtanulási irányokra ágazati szinten pályaelemző ajánlásokat fogalmaz meg. A rendszer a kitöltő személy anonimitásának biztosítása mellett lehetővé teszi, hogy a kitöltés ténye ellenőrizhető módon dokumentálható legyen annak érdekében, hogy a törvényi rendelkezés minden nyolcadik évfolyamos tanuló esetében megvalósulhasson. A pályaválasztást segítő központi mérést megvalósító rendszer (a továbbiakban: OPM) az Oktatási Hivatal (www.oktatas.hu) honlapján a Köznevelés\Pályaelemző\Országos pályaelemző vizsgálat (mérés)\ Lebonnyolítás \ 2021/2022. tanévi pályaelemző vizsgálat (mérés) menüpontban érhető el. A vizsgálat (mérés) célja, hogy az adott tanévben nyolcadik évfolyamos tanuló visszajelzést kapjon a válaszai alapján hozzá leginkább illeszkedő középfokú iskolai továbbtanulási irányokról, valamint saját érdeklődésének főbb területeiről és néhány – a továbbtanulás szempontjából lényeges – kompetenciájáról. A tanulók válaszaihoz illeszkedő továbbtanulási irányok mellett az eszköz sok esetben a kapcsolódó pályainformációk fellelhetőségének elérhetőségét, helyét is megadja.

Az OPM több szempontból segíti a továbbtanulási irány kiválasztását:

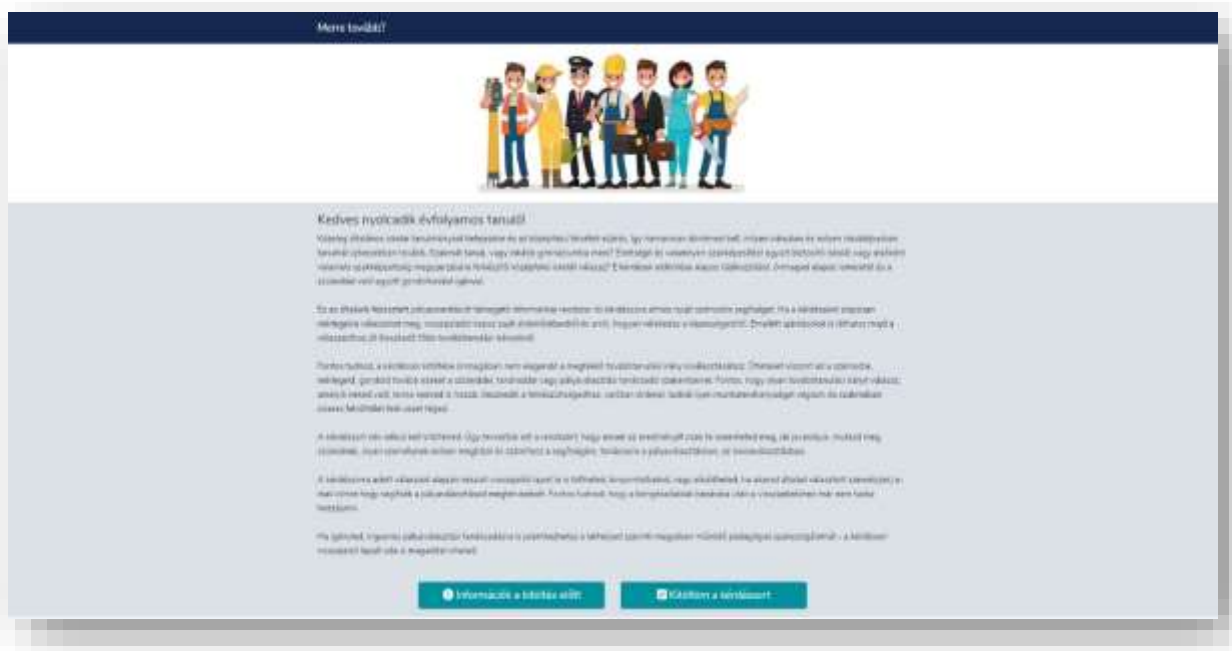
- a feltett kérdések az önismeret és a tudatos pályatervezés és pályaelemzés fontosságára irányítják a tanuló figyelmét;
- a kitöltés eredményéhez illeszkedő ajánlások felvetésével felkelti az érdeklődést a különböző pályairányok iránt;
- képzési és pályainformációt nyújt;
- az eredmények továbbgondolkodásra, a középfokú iskoláról és a pályaválasztásról folytatandó beszélgetésre ösztönöznek. Adott esetekben felvetik a pályaelemző tanácsadás igénybevételének indokoltságát is.

Az OPM működésének általános jellemzői:

- Az életkori sajátosságoknak megfelelően összeállított kérdésekre adott válaszok elősegítik a megfelelő továbbtanulási út megtalálását.

- Könnyen értelmezhető visszajelzést ad, amelyet csak a kitöltő tanuló kap meg, illetve az a személy, akivel a tanuló ezt meg kívánja osztani.
- Szakképzési ágazatok intézmény- és képzéstípusai vagy gimnázium, szakgimnázium illetve indokolt esetben orientációs évfolyam választása ajánlásával mutatja meg a tanuló válaszaikhoz leginkább illeszkedő továbbtanulási lehetőségeket.
- Az egyes szakképzésekben tanított szakképzési ágazatok sajátosságait a <https://szakkepzes.ikk.hu> oldalra vezető linkek segítségével teszi elérhetővé.

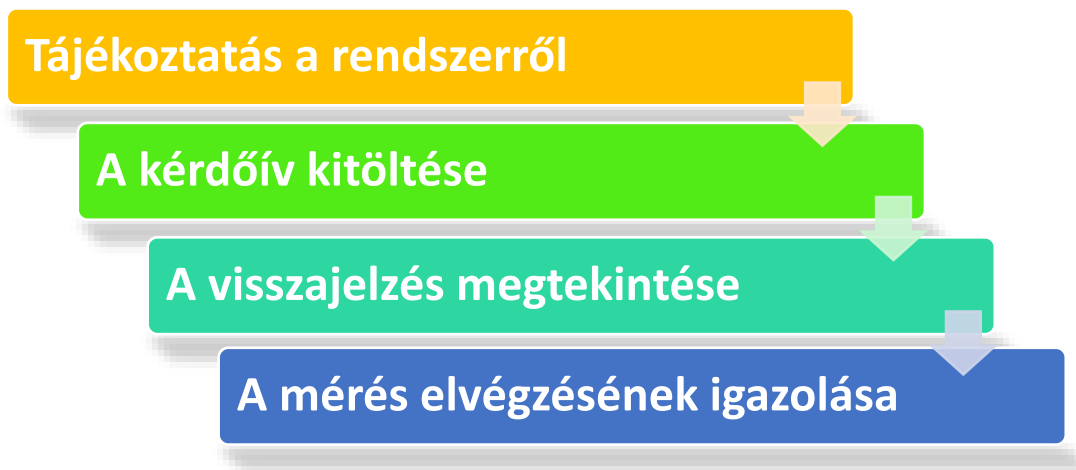
A fejlesztés során alapvető cél volt, hogy az általános iskolai tanulók az eszközt asztali számítógép, lap top segítségével használhassák, de a kialakítás során ügyeltünk arra is, hogy a felület okostelefonon és tableten is használható legyen.

2. AZ ESZKÖZ FELÉPÍTÉSE

2.A. Az OPM felépítésének elve

A rendszer sematikus működését és a felhasználói folyamatot az alábbi ábrán láthatjuk:

A működés egy lineáris felépítésű folyamat mentén szerveződik, melyben a felhasználó (tanuló) felületén nincs visszalépési lehetőség az egyes részfolyamatok között. A részfolyamatokon belül a feladatokban az előre-, illetve hátrafelé navigálás természetesen lehetséges (pl. a megválaszolt kérdések közötti lépkedés), de ha a felhasználó (tanuló) lezárt egy részfolyamatot, ahhoz már nem tud visszalépni.

2.B. A tájékoztatás, adatkezelés felülete – belépés az OPM-be

A felületre belépve a felhasználó (tanuló) a rendszerről és működéséről, a kapcsolódó alapvető információkról kap áttekintést, elolvashatja az adatok kezelésére vonatkozó tájékoztatást, melyet elfogadva beléphet a rendszerbe. Mivel a felhasználók nem hoznak létre fiókokat, a rendszer nem igényel regisztrációt.

A vizsgálati (mérési) időszakon kívül a rendszert a nyolcadik évfolyamos tanulók nem használhatják, ilyenkor a belépni szándékozók részére csak általános tájékoztatás jelenik meg a vizsgálat (mérés) főoldalán.

2.C. A kérdőív kitöltési felülete

A tájékoztatók megtekintése után a kitöltő (tanuló) a kérdőív felületére jut. A kérdőívben két kérdéstípust talál:

1. A pályaorientációt segítő visszajelzéseket megalapozó kérdéseket.

E kérdések háromértékű („Így van” / „nem így van” / „nem tudom eldönteni”) válaszokra épülő skálák, melyek megadása a megfelelő válaszra kattintva történik. Minden kérdésnél csak egy érték választható.

Az egyes kérdésekre adott válaszok vizuális jelölést kapnak. Ha a kitöltő megjelölt egy választ, a „Tovább” gombra kattintva a következő kérdésre léphet. A „Vissza” gombra kattintva az előző kérdést és az arra adott választ láthatja. (Ezt a végleges mentésig módosíthatja a tanuló.)

5. / 87

Szívesen dolgozom csapatban.

☐ Így van.
☐ Nem így van.
☐ Nem tudom eldönteni.

Vissza Tovább

A kérdések a saját érdeklődés és kompetenciák önértékelésére vonatkoznak, és kapcsolódnak a továbbtanulási irányokhoz (szakképzési ágazatok, gimnázium, orientációs évfolyam). A válaszokat a rendszer szubjektív önértékelésnek tekinti.

2. Egyéb kérdések

Néhány kérdés (nem, születési év, a lakhely településtípusa és megyéje) anonim statisztikai elemzés céljával került a mérőeszközbe.

3. / 87

Születési éved:

☐ 2006 és előtte
☐ 2007
☐ 2008 vagy utáni

Vissza Tovább

2.D. A mérőeszközben alkalmazott kérdéssor általános jellemzői:

1. A reális visszajelzés elkészítéséhez elégséges elemszámú és tartalmú kérdésből álló kérdéssort alakítottunk ki, amely 45 perc alatt, vagyis iskolai keretek között is kitölthető. A kérdéssor 87 kérdést tartalmaz.
2. A tanulók számára érthető és könnyen megválaszolható kérdések jellemzői:
 - a) Az életkori sajátosságokhoz illeszkedő, az érdeklődésre, a saját képességekre és tulajdonságokra vonatkozó önértékelő állításokat tartalmaznak.
 - b) Egyszerűen eldönthető választ igényelnek („így van” / „nem így van”), és
 - c) Megengedik a válasz „kihagyását” („nem tudom eldönteni” opció).
3. A kérdéssor a teljes középfokú iskolai továbbtanulási kínálatot lefedi: a 2021. szeptembertől elérhető valamennyi szakképzési ágazatra, a gimnáziumi továbbtanulásra, valamint a speciális tanulói élethelyzetekre (a tanácsadás indokoltságára vagy orientációs képzésre) vonatkozó kérdéseket tartalmaz.
4. Speciális (konkrét ágazatra vonatkozó), de – a korosztály jellegzetessége miatt – nem szakmaspecifikus kérdéseket tartalmaz. (Fő pályairányokra, de nem konkrét szakmára ad ajánlást.)

A kérdőív lezárása és mentése előtt valamennyi kérdésre szükséges válaszolnia a tanulónak. A kérdőív lezárásáig vissza lehet lépni a megválaszolt kérdésekre, a válaszok tetszőlegesen módosíthatók.

2.E. VISSZAJELZÉS

Ha a felhasználó (tanuló) valamennyi kérdésre választott, kérdőívét lezárta, háttérszámítások elvégzése után a képernyőn megjelenik a kitöltőre (tanulóra) vonatkozó visszajelzés, mely az alábbi részekből áll.

1. A felhasználó (tanuló) válaszai alapján az illeszkedő továbbtanulási irányok listája.
 - a) Legfeljebb hat releváns továbbtanulási (ágazati) irány, az illeszkedési mértéke szerint csökkenő sorrendben.

The screenshot shows a web interface titled 'Visszajelző lap' (Feedback page). At the top, there are three buttons: 'Lelőhelymentés', 'Küldés e-mailben', and 'A kitöltő igazolása'. Below these, there is a table with two columns: 'Ágazat/ továbbtanulási irány' (Branch/ further education direction) and 'Tájékoztatói lehetőség' (Information possibility). The table lists six directions: 1. GIMNÁZIUM, 2. Informatika és tökéletesítés, 3. Pedagógia (szakgimnázium), 4. Kreatív ágazat - í, spirál és hang, 5. Elektronika és elektrotechnika, and 6. Sport. Each direction has a corresponding 'Tájékoztatói lehetőség' (Information possibility) listed in the second column.

Ágazat/ továbbtanulási irány	Tájékoztatói lehetőség
1. GIMNÁZIUM	Életről ismertető Életről ismertető
2. Informatika és tökéletesítés	Ágazati ismertető Életről ismertető
3. Pedagógia (szakgimnázium)	Tudásról a képtől
4. Kreatív ágazat - í, spirál és hang	Ágazati ismertető Életről ismertető
5. Elektronika és elektrotechnika	Ágazati ismertető Életről ismertető
6. Sport	Ágazati ismertető Életről ismertető

- b) Az ágazatok neve mellett megjelenik az egyes ágazatok sajátosságait tartalmazó leírásokra, információk lehetőségekre vonatkozó – a szakkepzes.ikk.hu oldalra való átlépést lehetővé tevő – link is.
2. A felhasználó (tanuló) érdeklődési területére vonatkozó tájékoztató adatok. Az érdeklődési területek az elért százalékérték feltüntetése mellett, az eredmények szerint csökkenő sorrendben jelennek meg. A fogalmak megértését, az előugró ablakokban olvasható tájékoztató szöveg is segíti. A megjelenített érték azt jelenti, hogy válasza alapján milyen arányban jellemző a tanulóra az adott tulajdonság.

Érdeklődés (A rád jellemző sorrendben)	
Elemző, kutató	90%
Megvalósító, konvencionális	86%
Irányító, vállalkozó	78%
Közösségi, szociális	67%
Tárgyas, realista	33%
Alkotó, művészies	17%

3. A felhasználó (tanuló) kompetenciáira vonatkozó tájékoztató adatok (az érdeklődési területekhez hasonlóan, szintén csökkenő sorrendben). Itt is előugró ablakokban elhelyezett tájékoztató szövegek segítik az értelmezést.

Így értékelted kompetenciáidat	
Számolás, logika	100%
Együttműködés-kommunikáció	100%
Figyelem, emlékezet és tanulás	86%
Műszaki érzék	83%
Olvasás és szövegértés	83%
Fizikai erő és állóképesség	67%
Kéz ügyesség és tér látás	33%

Érdeklődés (A rád jellemző sorrend)	Megvalósító, konvencionális
Irányító, vállalkozó ⓘ	A konvencionális érdeklődési irányú emberek rendszeretők, kitartók, pontosak. Ügyesen szervezik meg teendőiket. Precízen végzik el az aprólékos feladatokat is. Könnyen tudnak alkalmazkodni szabályokhoz, de igénylik, hogy pontosan mondják meg nekik, mit várnak el tőlük. Jól be tudják osztani az idejüket. Jól szervezettek, megbízhatók. A környezetükben lévő emberek szeretnek velük együtt dolgozni.
Közösségi, szociális ⓘ	
Megvalósító, konvencionális ⓘ	
Alkotó, művészi ⓘ	
Elemző, kutató ⓘ	
Tárgyias, realista ⓘ	

4. A tanuló válaszai a kérdőív kérdéseire.

A tanuló az OPM által személyre szabottan elkészített visszajelzést letöltheti, kinyomtathatja, vagy tetszőleges e-mail címre elküldheti, így lehetséges a visszajelzés megosztása is további személyekkel, elsősorban a szülővel, gondviselővel, akár pályaeorientációs szakemberrel. A letöltéshez kapcsolódó levélben lévő link segítségével – mérési időszak alatt – a tanuló bármikor hozzájuthat az oldalon lévő, korábban megjelenített visszajelzésekhez, információkhoz is. Fontos azonban, hogy a tanulók válaszai, amelyeket a számításoknál figyelembe vett a rendszer, csak a letölthető visszajelző lapon találhatóak meg, így mindenképpen javasoljuk, hogy a tanulók a letölthető visszajelző lapot mentse el eredményeik későbbi megbeszéléséhez, értelmezéséhez.

2.F. A vizsgálati (mérési) kötelezettség teljesítése

A „Visszajelzések” részben jelzett felületen kell a tanulónak az elvégzett mérés tényét a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (1a) szerinti kötelezettség teljesítése érdekében igazolni. Ennek érdekében „A kitöltés igazolása” gombra kattintva a felhasználónak meg kell adnia a rendszerben felnyíló ablakban a részére az iskola által korábban átadott mérési azonosítóját, majd a „Beküldöm” gombra kattintva teljesítheti kötelezettségét.

Egy mérési azonosító rögzítésére csak egyszer van lehetőség.

Fontos, hogy felhasználói adatokat nem, csupán a vizsgálat (mérés) végrehajtásának tényét jelzi a mérőeszköz a tanuló intézményének, így a felhasználó (tanuló) anonimitása mindvégig biztosított.

Beküldés

Nyolcadik évfolyamos tanuló vagy, ezért a számodra kötelezően elvégzendő pályorientációs mérés teljesítését igazolnod kell a rendszeren keresztül. Ehhez írd az alábbi mezőbe az országos kompetenciamérés során használt mérési azonosítót, majd kattints a Beküldöm gombra. A regisztráció során a megadott adataidat nem továbbítjuk semmilyen más rendszer felé, csupán a kitöltés tényét rögzítjük.

Mérési azonosító

Beküldöm